

Högtiden, eller Det glada
folket. Divertissement uti två
akter. Af Carl Env...

Envallsson, Carl,

1700-1829 81 Fa Br.

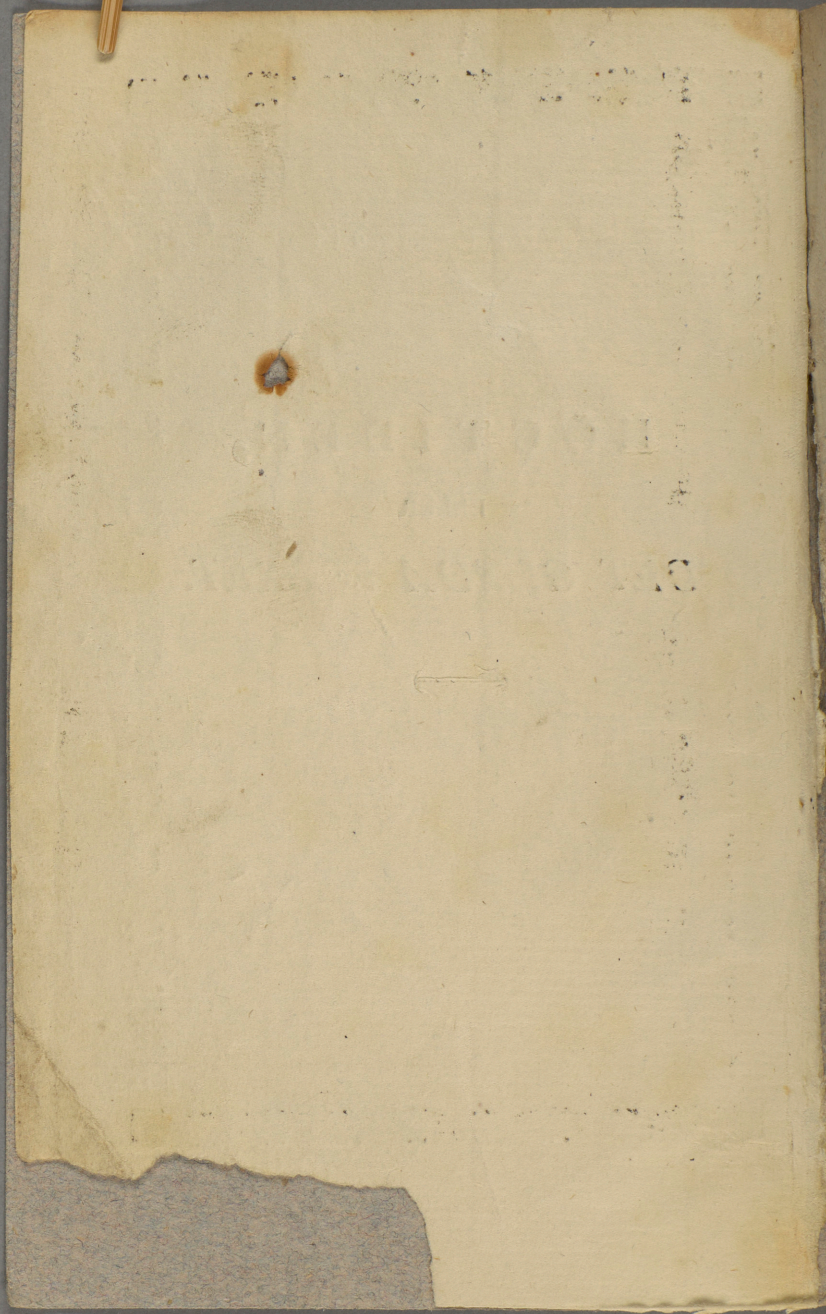
National Library
of Sweden

C. ENVALLSSON.

100
Dram
(B)
5
700-
1829

HÖGTIDEN,
ELLER
DET GLADA FOLKET.

1829 förlag.

HÖGTIDEN,
ELLER
DET GLADA FOLKET.

DIVERTISSEMENT

UTI

TVÅ AKTER.

AF

CARL ENVALLSSON.

Upfördt första gången på Svenske Comiske Theatern
den November 1797, under Høgtidligheterne
vid Deras Kongl. Måjestäters Förmålning.

STOCKHOLM,
Tryckt i KUMBLINſka Tryckeriet, 1797.
På Författarens Förlag.

PERSONERNE:

EN GREFVE.

EN KYRKOHERDE.

ÅDELBORG, Grofshandlare och Brukspatron.

GUNNAR GUNNARSSON, Bonde och Riksdagsman; samt en af Konungens Fadtrar.

GRETA.

LISA.

MAJA.

} Hans döttrar.

KLINGBORG, Fendrick. Lifas fästman.

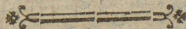
BLIXSTRÖM, Quartermästare vid Cavaleriet, Gre-
tas man.

CALLE, Kyrkoherdens son.

RYTTARE och SOLDATER, som hemkomma
från en Commendering.

BONDFOLK, af bägge Könen.

Händelsen är i en Landsort.

H Ö G T I D E N,
ELLER
DET GLADA FOLKET.

FÖRSTA AKTEN.

Theatern föreställer en snygg bondstuga.

FÖRSTA SCENEN.

MAJA, ensam.

Hon tittar vid Ouverturens slut ganska noga kring rumet, igenom den dörren, som går inåt de öfrige boningsrumen. När hon ser at ingen är inne, kommer hon fram med en stor bouqvet i handen, dansande och sjungande ritornellen.

V I S A.

I.

Denna löfkoje-qvast,
Som jag bundit i häft,
Jag åt Calle sika ge
Blott jag honom får se! —

A

Jag

Jag vet ej hva mit hjerta det känner? . . .
Men det vet jag, at nog å' vi vänner!

(Hon tar fram et hattband.)

2.

Detta band åt hans hatt,
Har jag gjort til et spratt,
Och i tyfthet med flit
Ska jag smyga det dit! —
Jag vet ej hva mit hjerta det känner? . . .
Men det vet jag, at nog å' vi vänner.

3.

Om en kyfs han vil ha,
Ska han den nog få ta;
Men jag gjør mej få flug,
At det sker, som med trug. —
Jag vet ej hva mit hjerta det känner? . . .
Men det vet jag, at nog å' vi vänner.

*Hon blir varse Gunnar; gömmer hastigt hatt-
bandet, och håller bouquetten bakom sig; stål-
lande sig mycket ärbar och alfvarsam.*

Ah! . . . min fann? . . .

ANDRA SCENEN.

GUNNAR. MAJA.

GUNNAR, vänligt.

År du här du, min Maja lilla?

MAJA:

MAJA, *med en liten nigning.*

Ja, föta far!

GUNNAR.

Hör på, min flicka: Du måste gå til postgården och höra efter, om inte din far har några bref i dag. — Aviforna får vara hos Kyrkoherden, efter gamla vanan. Han uppehåller dem ändå inte så länge.

MAJA, *brydd.*

Ska jag gå nu strax?

GUNNAR.

Ja, visst!

MAJA.

Hm! . . . men . . .

GUNNAR, *altid med leende godhet.*

Hvad nu mit barn? Vil inte lilla Maja gjöra sin far til viljes?

MAJA.

(Långsamt.) Jo . . . men . . . *(fort och qviskt)* jag ville snygga mig lite förfst, föta pappa! — *(Affides.)* Om Calle skulle få te mig . . .

GUNNAR.

Åh, gå du! Du är bra, som du är!

MAJA.

Åh . . . men . . . fötaste pappa! Låt mig åtminstone få ta min nya granna tröja och hvita floret på mig. Eljest skulle jag skåmmas, om någon fick se mig.

A 2

GUN-

GUNNAR.

Gjør hur du vil, lilla nåbba; bara du skynder dig.

MAJA, *affides.*

Ack, hva det nu ska bli skönt, om jag får träffa Calle med det fatma! (*Hon kysser på bouqueten och hoppar af glädje til dörren. Gunnar följer henne med ögonen.*)

TREDJE SCENEN.

GUNNAR, *ensam.*

Den lilla yrhåttan! — Ja, de här barnen!... I ungdomen har man bekymmer för deras upfostran; och sedan de blifvit stora... Ack, hvad onsförg det då blir; i lynnerhet när man ska rusta ut dem til bröllops! — Men, så har också himmelen unnat oss dem til vår ålderdoms glädje och belöning. — Ack! det kan ingen känna hvad föllhet det är, at vara far och ha beskedliga barn; mer än den, som fått den lyckan at sjelf åga dem! (*går.*)

FJERDE SCENEN.

GRETA. LISA.

LISA.

Gud vet också hvad du kan grubbla på? Du är gift; du är mor; du är hemma i dina föräldrars hus; och din man är mera älskad, än om han vore deras egen son. — Jag är ännu bara förlofvad;

vad; jag kommer at skiljas ifrån er; — men, jag är ändå glad!

GRETA.

Jag vet inte hur det är, men i dag är jag inte nöjd med mig sjelf en gång.

LISA.

Därtill har du visst inte skål. Du är lycklig i alla affeenden. Vår far är vål en Bonde; men först är det et aktningsvärdt stånd, och sedan är han hedrad af alla, til och med de högsta, men i synnerhet bland sina vederlikar. Sjeltva den unga Gret Gustaf, tom nu ärft det här stora Godset efter sin far, hyler ju all vänskap för honom? Med et ord, vi har visst ordsak at vara nöj, och jag för min del gläder mig redan i hopper.

A R I A.

I.

I Helgonmäfs kommer mit bröllop at stå;
 Hvad fällhet den dagen skal gifva!
 Jag sen med min man til vårt hushåll ska gå,
 Du hemina hos pappa får blifva. —
 Om ofta, för lysflor, man skils vid sin vän,
 Så samlas vi glade en an gång igen!

2.

Så kommer din Lisa, kanske nästa höft . . .
 Ack, snart jag af glädje vil digna! —
 En diende son, vid et moderligt bröst . . .
 Och den skal vår fader välsigna!

Tag goffen på knå, fåga: Våx, och blif man,
Och trogen din Kung, och dit Fädernesland *).

GRETA,

Men, kan du undra på det, at jag inte blir fullkomligt glad, förrän jag återfer min man? Och befinnar du inte, hur de här knektarnes många frånvarelser äfven kunna bli många ordfaker til oro och frucktan?

LISA.

Hur få? Om de ocklä vore i krig, få vet man, hur det hör dem til at upoffra alt för åran och fäderneslandet? Och sådant bör man tänka på, innan man gör sig beredd at ge dem sin hand.

GRETA.

Tag mig i famn min syster! Din munterhet tröstar mig altid. — Men, hvar är lilla syster Maja?

LISA.

*) Författaren gör sig en skyldighet at ge tillkännan, huru flere Musikaliske stycken äro valde utur Hæst-gildet, och Peters Bryllup, af Herrar Thaarup & Schultz. Om ej deras godhet — för kännare — frikallade från all mistyding, så torde man ändå hoppas, at tidens korrtbet, och derigenom svårigheten at få nya compositioner samt annat biträde, ursäktade sådane lån, hälfst då de så väl kunna passa til ämnet.

LISA.

Åh, du vet ju, at nu, sedan i sommars, så har Kyrkoherdens son, lilla herr Carl, i synnerhet sen han fick den der nya klädningen utaf sin far, så har han, säger jag, tylselsatt henne, både vakande och sofvande. — Hon låg när jag sist flätade et hattband åt min Adolf; strax lärde hon det med sin upmärksamhet, och har i största hemlighet gjort et dylikt åt sin Calle, fast jag losfar, som jag inte vet deraf.

GRETA.

Tyft, tyft, se der kommer hon!

FEMTE SCENEN.

DE FÖRRE. MAJA, (*utan bouqueters och hattbandet.*)

MAJA.

Är inte söta far här?

GRETA, (*alfvarsamt, och stödjande på orden.*)

Du ser ju det? — Men, hvar har du varit?

MAJA, (*visar några bref, och härmar henne.*)

Du ser ju det? — Men, hvarföre frågar du?

LISA.

Åh, det torde kanske vara någon annan, som lyfter Maja ville håldre fråga efter?

A 4

MAJA,

MAJA, (*med samma ton, som Lifa.*)

Så? Syfter Lifa torde kanske kunna vera det bäst?

LISA.

Åh jo! . . . Til exempel, någon med et nytt . . . hattband.

MAJA, (*affides med synbar förvirring.*)

Nå, hvad jag hör? (*Sansar sig.*) Ja så, ja! — Jo, jo; syfter Lifa menar såkert herr fändriken Adolf Klingborg, hennes högtätkade fästman! Ja, det är rätt: Han har fått et mycket grant hattband af henne! — Men se, hur ska jag fråga efter honom? Han är ju nu så långt borta, fast han väntas hem hvar eviga minut . . . Nå, hvar dag skulle jag säga.

GRETA. (*affides.*)

Den lilla skälmen!

MAJA.

Hur var det? Skälmen? — Åh, han är visst ingen liten skalm han, det må väl syfter Lifa veta, det?

LISA.

Akra dej, du lilla bjebba! Eljest kan du sjelf få höra mer, än du nåsinn tror.

MAJA.

Åh, pytt! I alla fall gör jag aldrig mer, än jag går i mina kåra systers fotspår; ty de ha lärt mig, at man alltid ska följa goda exempel.

LISA.

LISA, (*som sett ut genom
fenstret.*)

Nå, väll! Nu får vi också ta dig på dina ord: Jag ser lilla Herr Carl komma der bortta med stora steg. Var du så återhållsam, som vi ha varit! . . . Följ nu våra fotspår; kom med oss, och gå unnan honom.

SJETTE SCENEN.

CALLE (*mycket munter, med
bouqueren på bröstet,
och bandet i hatten.*)

BALLAD.

I Östern morgonrodnan blänkte,
På liljan daggen låg;
Då Sven de blommor plocka tänkte
Han sikt i lunden såg. —
Ej honom rör den nya dag,
Ej någtergalens slag.

Åt Maja jag en krans ska vira,
Och den blir henne kår,
Med den ska jag des löffal sira,
Och der min tolk han är.
Säg krans, hvad Sven ej dristar sig,
Säg, "Sven tilbeder dig"!

Hans fång på vådrets vingar flyger
 Och flickans hjerta rör;
 Den löfbetäckta gång hon smyger,
 At se, hvad Sven han gör:
 Säg krans, hvad Maja driflar sig,
 Säg, "Maja älskar dig"!

Den ord til all sin frôgd kan finna,
 Hans fjål har föga frôgd;
 När glådjens tyfta tårar rinna,
 Då tolkas känslans högd.
 Nu staplar Sven sin Majas namn . . .
 Hon sjunker i hans famn.

Hon nu ej nog på kranfen skådar,
 Och öm och tjuftad ler;
 En tår, som hjertats vålluft bådär,
 Hvar gång sig smyger ner.
 Ack, kåra krans! Du korrt består,
 Och korrt år lifvets vår.

Låt dina tårar icke rinna,
 Fast kranfen korrt består;
 Den fällhet med hvaran vi finna,
 Kan trofta tid och år.
 Om lifvets ungdom haftigt far
 Är hjertat ändå qvar.

Men, jag ser inte til någon? Inte en gång til Maja, den lilla söta, söta socker-ungen?
 Hvad? . . . Hvad är det för buller? — Ack, det är våra Soldater och Ryttare, som komma tillbaka från sin commendering. Nå, hvad det nu lär bli glädje up i tak, när Majas syster får sina gossar hem! . . .

SJUNDE SCENEN.

CALLE, KLINGBORG och BLIXSTRÖM,
 med deras RYTTARE och SOLDATER, komma ut
 ifrån. GUNNAR och hans BARN, samt BOND-
 FOLK, af bägge könen, unga och gamla, komma
 från en annan sida. Pantomime af glädjebetygelses
 och hälsningar.

CHOR

AF RYTTARE OCH SOLDATER.

Förfäders boning, du stråttäckta hydda!
 Tag mot vårt hjertas erkänfamma röst;
 Dig mödan må rikta, dig kåckheten skydda,
 Och Åra och Tro bo i Landtmannens bröst!

CHOR

AF BONDFOLKET.

Välkomne, välkomne tillbaka,
 Hur glade vi se er igen!
 Hvar man nu omfamnar sin maka,
 Hvar fästemo hållar sin vän!

RYT:

RYTTARE och SOLDATER.

Så njuta vi glade vår frihet, vår lycka,
 I fredens välsignade tid; —
 Men kommer et krig — med vår GUSTAF vi rycka
 Mot fienden hurtigt til strid!

GRETA, LISA *til Klingborg och
 Blixström.*

Hvad fågnad ofs er hemkomst gör!
 Med glädjetårar vi er skåda;
 Och om vår önskan Himlen hör,
 Skal den vår framtids fällhet båda,

RYTTARE och SOLDATER.

Förfäders boning, du stråtäckta hydda!
 Tag mot vårt hjertas erkänlamma röst;
 Dig mödan må rikta, dig kåckheten skydda,
 Och Åra och Tro bo i Landtmannens bröst!

MAJA, *med miner åt Calle.*

Jag räknar än blott fjorton år,
 Men ren jag lärt at aldrig svika;
 Och endast den mit hjerta får,
 Som hurtig ät och öm — tillika!

BÖN.

BÖNDER, RYTTARE och SOLDATER.

Så njuta vi glade vår frihet, vår lycka,
 I fredens välsignade tid!
 Men kommer et krig — med vår GUSTAF vi rycka
 Mot fienden hurtigt til strid.

KLINGBORG.

Lyckfäliga stånd, som högmod ej känner,
 Och fåfångans gyllene band!
 Men redlige, raske och idoge männer,
 Som både försvara och odla sit land!

ALLMÅN C H O R

AF BONDFOLK, RYTTARE och SOLDATER.

Förfäders boning, du stråttäckta hydda!
 Tag mot vårt hjertas erkänfanma röst;
 Dig mödan må rikta, dig käckheten skydda,
 Och Åra och Tro bo i Landtmannens bröst!

Så njuta vi glade vår frihet, vår lycka,
 I fredens välsignade tid;
 Men kommer et krig — med vår GUSTAF vi rycka
 Mot fienden hurtigt til strid!

GUNNAR.

Mina barn! . . . Mina kära vänner! . . . Er
 rena glädje intager hela min själ. Låt oss nu föl-
 jas til Slottet, der Grefven ärnar samla bygdens
 folk,

folk, at fira den lyckliga dagen, som gifvit vår älskade Konung en värdig Gemål, och hela Nationen et dyrbart ämne, at visa sin glädje och sin nit!

(Andra reprisen af Choren Spelas och Sjunges under borttgäendet.)

Slut på Första Akten.

ANDRA

ANDRA AKTEN.

Theatern är en vacker Trädgård. I fonden ses vinne Altaren med hvar sin krona, och påskrift på det högra: TROHET och KÄRLEK; samt på det andra: VÖRDNAD och NIT.

FÖRSTA SCENEN.

EN RYTTARE, EN SOLDAT.

RYTTAREN.

Ja; men vet du, jag tycker, när det kommer an på at fira vår Kung, så borde vål vi i synnerhet, som Soldater. . . .

SOLDATEN.

Rätt sagdt. Men då skulle vi åtminstone gjort ofs litet bättre beredda också?

RYTTAREN.

Ja, se det gör slut på disputen! — Och det bästa du, det är det, at vi ändå komma öfverens om hufvudpuncten, ser du?

SOLDATEN.

Ja, deri har du rätt igen!

Duo.

D u o.

At två ej lika tänka,
 Det händer lätt ;
 Men, blott hvaran de handen skänka,
 Så hindra de all oförrätt.

RYTTAREN.

Här är min hand, min bror!
 Alt godt om dig jag tror.

SOLDATEN.

Här är min hand igen,
 Du är, som förr, min vän!

BÅDA.

Vi blott våra vapen bära
 Til iibördes försvar;
 Och det blir knecktens åra,
 At här mot fienden står karl!
 Ja, det blir knecktens åra,
 Mot Rikets fiende står karl.

RYTTAREN.

Nå väl, bror! — Låt oss låta bli alla upptåg
 för oss, utan låt bara Grefven och hans folk göra
 faken. Vi dela glädjen, vi. — Tyft! (*De draga
 sig åt sidan.*)

ANDRA

ANDRA SCENEN.

ALLA PERSONERNE, som visat sig i Piecen,
inkomma jämte FLERE. Vid inträdet spelas en
marche.

GREFVEN.

Rätt bra, mina vänner! Vi eldas alla af lika
känslor. Se här tvänne Altaren, upreste af den un-
derfäteliga KÄRLEKEN och TROHETEN, VÖRDNADEN
och NITET! — Våra hjertan låga ois hvem de
vilhöra.

GUNNAR, som läst påskrifterne.

Svenska Folket har alltid utmärkt sig af kär-
lek och trohet, vördnad och nit för Kunga-
huset. Mina år betaga mig väl ungdomens lif-
lighet, men mit hjerta deltagar alltid i defs glädje;
det åldras aldrig. — Tillåt mig därför, nådig
Grefve, at sjunga några forntidens verser, som,
lärde af far til son, i alla tiderhaf behålla sin
märkvärdighet.

ARIA.

Vid Mora Ting Kung Olof stod,
Så rask och vörd en Konungs åra;
"Om han är tapper, vis och god,
"Så skal han Svergets Krona bäta!"
Och glädje rop blef hördt til sky,
Vid sköldars brak, och vapnens gny!

"Så visst jag är af Kunga-ått",
 (Så hördes unga Olof Ivara,)

"Skal vid en lika lag och rätt,
 "Båd rik och fattig jag bevara! —
 "Och der jag sträcker mit befäl,
 "Skal aldrig finnas någon träl"!

Och Uplands Lagman *) reste sig,
 (Fem tjog af år bar Gubbens hjesfa,)

"Til lagen du förpliktar dig,
 "Och mot alt våld at svårdet hvässa?
 "Gör det, så blir ej Kronan tung,
 "Jag hälfar dig för Svergets Kung"!

Med händren lyftade i högd,
 Stod Menigheten opp tillika,
 Och svor, at uti nöd och frögd,
 Sin unge Konung aldrig svika. —
 Och glädjerop blef hårdt til sky
 Vid sköldars brak, och vapnens gny!

KYR.

*) Thorgny Thorgnyson.

KYRKOHERDEN, *som bär en krans
af palm och oliver.*

COUPLET.

Friden kröner alla land
Med välfignelse och lycka;
Frögd och Endrägt, hand i hand,
Sälla der hvarandra trycka.
God och mild är allas Gud,
Frid ock kärlek är hans bud!

(Kransen lägges på Altaret.)

ÅDELBORG, *förande i banden
en Ekelöfs krans.*

COUPLET.

Lyckliga Medborglighet!
Ådlaste bland samfunds-dygder!
Du din fanna ära vet
Främjad uti Svea bygder.
Åt des Kung dit offer bår:
Förste Medborgsman han är!

(Han lägger kransen bredvid den förra.)

KLINGBORG och BLIXSTRÖM, *komma med
en Svrids-
krona.*

Två SOLDATER.

Raske Soldater, vi vapnena båra,
Til at försvara vårt Fädernesland;

En är vår Konung, och en är vår Ära,
 Derpå vi gifva hvarandra vår hand.

(Alle Soldater och Ryttare göra handslag.)

Vörda Befålet och älska sin Like,
 Trofast mot Kung, och sit Land, och sin Må!
 Så tänka alla — och förrån vi svike,
 Förr ska vi dö!

*Någre Bönder bära en krans af Ax och Blå-
 klint, aen de sammanfoga med Soldaternes, och
 ställa på Altaret. Millertid sjunges följande:*

CHOR

AF BÖNDER, RYTTARE OCH SOLDATER.

BÖNDER.	RYTTARE och SOLDATER.
Vörd. sin Öfverhet, älska sin Like,	Vörda Befålet och älska sin Like,
Trofast mot Kung, och sit Land och sin Må;	Trofast mot Kung, och sit Land, och sin Må;
Så tänker Svensken, och förrån vi svike,	Så tänka alla, och förrån vi svike,
Förr ska vi dö!	Förr ska vi dö!

*Dans af flickor som bära kransar och guir-
 lander.*

LISA.

LISA.

Täckta blomster, spåda, små!
 Kranlar vi af eder vira;
 Och med dem i glädje gå,
 At vår Drottning's Altar sira.
 Gudens myrthen läggs dervid
 Förebud til lycklig tid!

GREFVEN.

A R I A.

Dyraste Drottning! kring Svearnes bygder
 Redan högtidligen skallar dit lof;
 Kom, med din skönhet, och med dina dygder,
 At öka glansen i Vafarnes Hof!

C H O R

Kom, med din skönhet &c.

GREFVEN.

Och när vår älskade Konung fått vaka,
 Trött af befvär för sit Fosterlands vål;
 Må, jämte dig, all den sällhet han smaka,
 Som kan förtjuta den dödliges själ!

C H O R.

Må jämte dig &c.

GREF-

GREFVEN.

Se, Millioner sit offer dig bära!
 Njut med vår GUSTAF Din helgade rätt!
 Långe du blifve vår fågnad, vår åra!
 Senaste framtid vålfigne din ått!

CHOR.

Långe du blifve &c.

EN BONDHUSTRU.

Jag en mild Sophia minnes,
 Då hon skåpktes åt vårt land;
 Lika glådje nu ock finnes,
 Lika enfald' deribland.
 Hon dock fåde, glad och nõjd:
 "Folkets kärlek är min frõgd!"

FINALE.

GUNNAR.

At vår glådje vårdigt tyda,
 Ej vår svaghet kan förmå;
 Men, når vi vårt hjerta lyda,
 Må vårt snille urfåkt få! —

MÄNNERNE.

Vi vår tro, vår nit förklara,
 Himmel! låt den bõnhörd bli:
 Glad, som vi, vår Kung må vara!

QVIN-

QVINNORNE.

Lycklig hans Gemål, som vi!

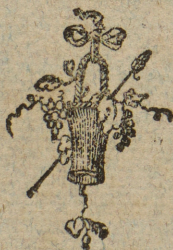
ALLA.

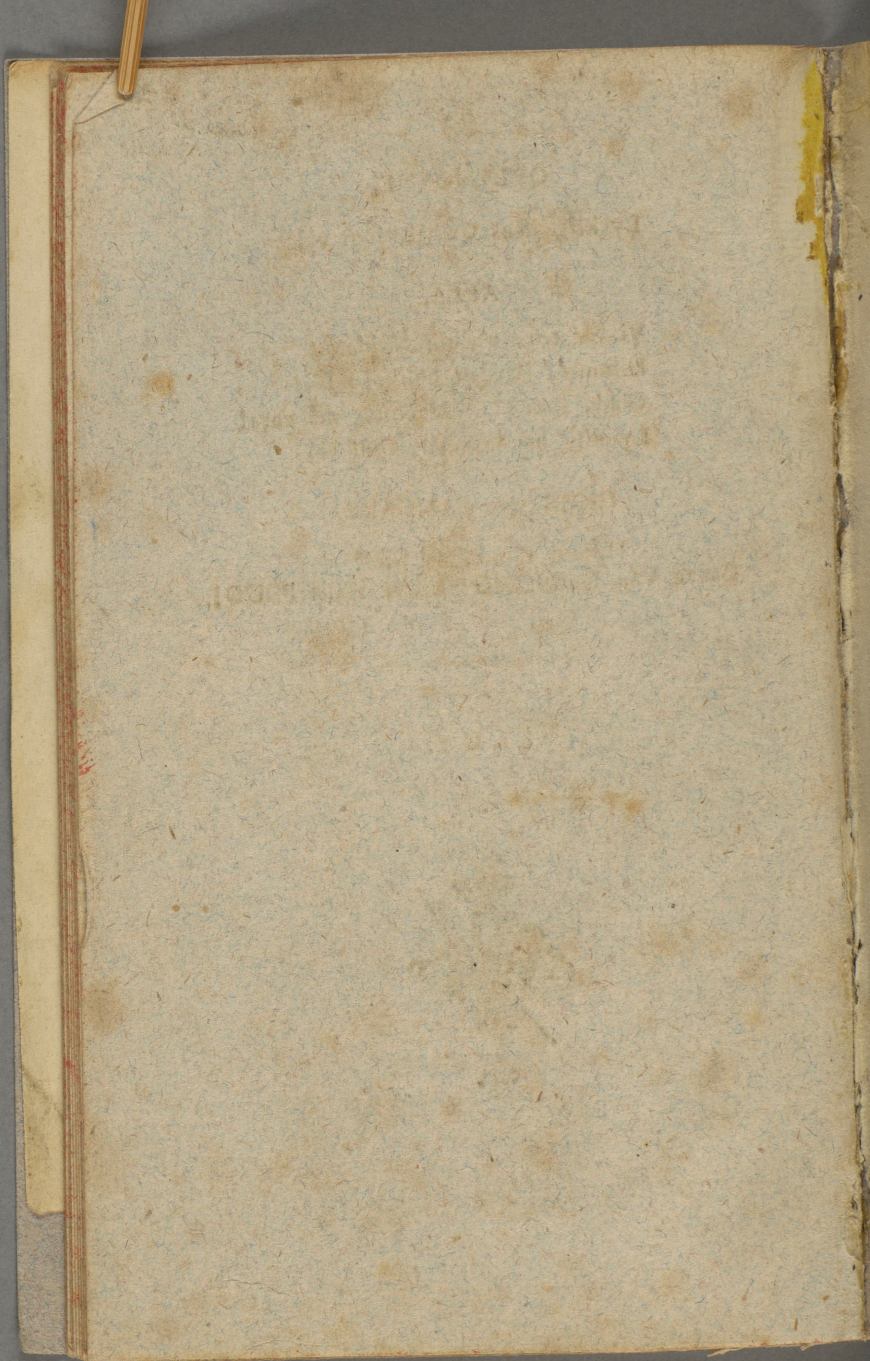
Vi vår tro, vår nit förklara;
Himmel! låt den bönhörd bli:
Glad, som vi, vår Kung må vara!
Lycklig hans Gemål, som vi!

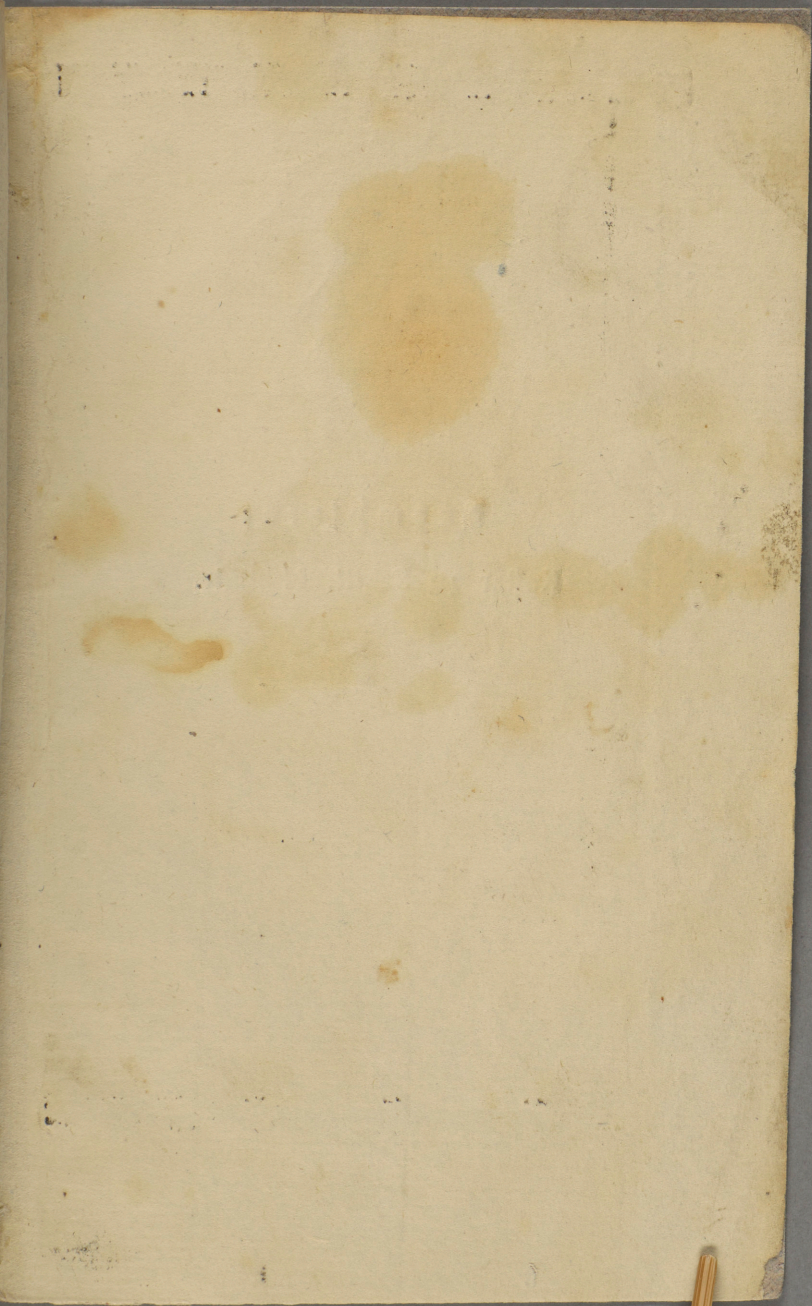
CHOR MED FANFARE.

Höj om våra glada ljud:
LEFVE VÅR KONUNG! LEFVE HANS BRUD!

SLUT.

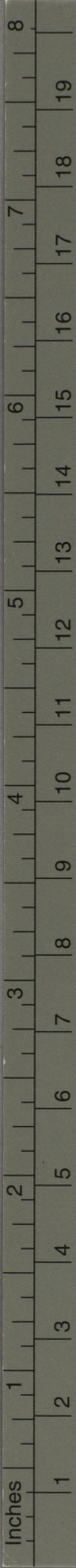

4
8

Exemplaret

Kostar 12 Schill. Häftadt.

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
------	------	-------	--------	-----	---------	-------	---------	-------

